

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — "
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — "
četrt " 5 " — "
mesec " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 4.

V Ljubljani, petek 5. januarja 1900.

Letnik XXVIII.

Zenica oči — katoliško časništvo.

Slavni, nepozabni vodja nemških katoličanov, Windhorst, je dejal enkrat: »Škoda, da ni šeste cerkvene zapovedi, ki naj bi se glasila: ne beri slabih listov in spisov!« In zares je ta stvar tako pereča, da se je javna vest mnogo premalo zaveda. Ljudje ne verjamejo, da bi jim kak časnik mogel biti na kvar. Zato moramo vedno znova opominjati na to, bodi ljubo ali neljubo! Proč s slabimi časniki, a naročajte dobre katoliške časnike!

Dr. Ivan Koščak je v letošnjem prvem zvezku »Vrhbosne« napisal o tem prelep članek, iz katerega povzamemo vodilne misli.

Ne smemo pozabiti, da ni na svetu le država božja, ampak da se tudi satan mnogo trudi, kako bi prekršal načrte božje. Cerkev je vojskujoča se cerkev. Boj vedno traja, le način se menja. Satan snuje noč in dan, kako bi zvodil državljane božje. Sedaj mu je orodje surova sila, sedaj kriva znanost, sedaj objestnost svetovnih mogočnejšev, sedaj občna razbrzdanost in mehkužnost — v naši dobi pa dobro organizirano časnikarstvo!

Ni moči utajiti, zločesto časnikarstvo je danes tisti otrov, ki z njim zli demon zastruplja mladino, meša pojme odraslim, mori vseih krščanske ideale, širi zmote, zavaja narode. Oj koliko gorja so krivi slabi časniki! Naj se ne misli, da so barve prečrne, nasprotno, ni mogoče prav dopovedati resnice tako žalostne, kakor je!

Kako bi torej ne bilo potrebno dobro katoliško časništvo? Dandanes, ko je prosveta prodrla vsepovsod, so že sami po sebi dobri časniki izrednega pomena. A koliko bolj potrebni so, ko je delovanje slabih časnikov tako pogubno! Zares ni mogoče izbrati dosti učenih, pobožnih, modrih in odvažnih mož, da se postavijo na branik za Kristusa in njegovo delo s peresom v roki. Saj je boj ne samo za poedince, ampak za družine, za dežele, za državo, za cerkev, za vse človeštvo! Opravičeno je v tem oziru, kar je rekel slavni škof: Ko bi apostol Pavel zopet prišel na svet, bi bil

časnikar, katoliški časnikar! Zato tudi papeži tako priporočajo katoliške časnike. Znano je, kako je Pij IX. neprestano opominjal, da je treba z vsemi močmi podpirati tiste delavce cerkve božje, ki se s peresom v časnikih in drugih spisih bore za ideale človeštva. Leon XIII. je naravnost dejal, da je katoliško časništvo neobhodno potrebno!

Da, nasproti dobro organizovanemu zločestemu časnikarstvu moramo postaviti dobro organizirano katoliško časništvo! Treba je torej, da se vsi oni, ki čutijo v sebi pisateljsko moč, združijo v močno neustrahovano falango, da se zbero krog katoliških listov v obrambo božje časti in blaginje narodove. A to pač še ni dosti. Treba je, da tudi drugi podpirajo te liste moralno in materialno. So ljudje, ki store mnogo dobrega, ki mnogo darujejo za cerkve, dobrodeltne naprave, siromake. Hvala Bogu, mnogo je še takih ljudi. A dosti je med njimi tudi takih, ki pa ne store prav nič ali pa toliko kot nič za katoliško časništvo, če morda ne podpirajo celo slabih, odkrito sovražnih ali pa vsaj versko nebrzihih časnikov. Na mizi dobrih družin najdete časih »Gartenlaube« in slične časnike. In recimo tudi, da store taki mnogo dobrega in ne podpirajo slabih časnikov, a kaj store za dobre katoliške časnike? Kakor smo dejali, mnogi prav nič. In to je žalostno! Kaj dobrega bi lahko s tem storili! Mnogokrat bi bilo stokrat bolje! Hvalevredna je dobrotelost, a če podpirate dobre časnike, da se okrepe, namnože, razširijo, da vplivajo vsebolj na javno mnenje, in po javnem mnenju na cele generacije, je to tudi dobrotelost in morda časi stokrat večja dobrotelost. Saj je »charitas«, ljubezen do ubogih, najlepši sad živega krščanstva. Če torej dobri časniki z vašo pomočjo obranijo, ohranijo ali celo vrnejo stoterim živo krščanstvo, bo poleg vas tudi v stoterih drugih sreh plamenela »charitas« in jih podžigala na dobrotelost. Vaše dobro delo se bo postototirilo! Potem pa, ali ni najlepša »charitas«, charitas do — duš?

Zenica naših oči bodi torej dobro, katoliško časništvo!

Usoda evropskih vladarjev 19. veka.

(F. G.)

(Dalje.)

Ta nenadni preobrat v Parizu je prestrašil vse evropske vladarje. V trenutku niso vedeli, kaj bi napravili, ko so čuli, da so Francozi izgnali svojega vladarja. Pruski kralj Friderik Viljem IV. je takoj mislil, da bi tudi zanj v Berlinu utegnili nastati taka nevarnost, zato se hitro odloči: »Jetzt muss ich nach Berlin, sonst gehts dort auch los«, saksonski kralj pa je vzklil poln nevolje: »Nee, Herrjeses, derfen sie denn das, wozu es denn die Bolizei da?« — Toda ostro oko policije ni v stanu preprečiti take prevrate ne v Parizu ne v Berlinu!

Po Evropi so zopet nastale velike vojske, prestoli so se majali in rušili.

Omeniti hočem samo nekaterih vladarjev, ki so se v teh žalostnih razmerah odpovali vladarstvu.

Prvi se je odpovedal 20. marcija bavarski kralj Maksimilijan.

Nekoliko pozneje, 25. novembra, pa je moral po umoru svojega ministra Rossija Pij IX. bežati pred onimi rovarji, ki so ga še malo prej z velikim navdušenjem proslavljali.

Še tretji vladar je moral to leto bridko okusiti vladarski jarem. Bil je naš avstrijski cesar Ferdinand I., ki je v tako burnih časih 2. decembra izročil žezlo Avstrije v spretno roke mladega svojega stričnika Franca Jožeta I.

Tudi v Italiji so se pripravljale velike stvari. Kakor je bila ta lepa dežela že od nekdanj torišče raznih spletk, strank in bojov, tako je bilo tudi v sredi tega stoletja. Misel združenja je navdajala kolovodje. A predno je v resnici bila vsa Italija združena, prišlo je še nekaj vladarjev ob prestol. Karol Albert, kralj Sardinski, je bil od Avstrije premagan pri Novari in z obupnimi besedami: »Vse je izgubljeno, celo slava Piemonta«, se je odpoval vladarstvu in pobegnil na Portugalsko. Z njim pa ni zbežala iz Italije misel po svobodi in združenju Italiji. Širila se je vedno dalje in kot dokaz priprav na to dejanje in

na skrivnem delujočih sil so bila kruta krvava dejanja. Na cesti je poginil 1854 parmenski vojvoda Karol III. in morilca se zaslačili niso. Pet let pozneje je v begu iskal rešitve veliki vojvoda Toskanski Leopold II. Pobegnila sta tudi vel. vojvodinja Toskanska in modenski vojvoda Franc V.

Naslednje leto 1860 so napadli voditelji »združene Italije« Franca II., kralja Napoliskega. Hitro je zapustil mesto s 40.000 vojakov in se zavaroval v trdnjavi Gaeti. Šest mesecev se je branil nasprotnikov, a slednjič se je moral udati. Uropan vojske in prestola je šel v Rim, kamor ga je odvedlo nekaj francoskih dragoncev.

Mudeč se v Italiji smo zamudili na sevu Evrope znamenite dogodke. Poglejmo torej v Švedijo. Žalostni prizor! Blazni, na duhu in telesu bolni kralj Oskar I., nezmožen, da bi dalje vladal, mora prepustiti prestol svojemu sinu Karolu XV.

Tudi pruski kralj Friderik Viljem je bolehal to leto na duhu in ker je bil zelo omahljiv in se nobena stranka ni mogla zanašati nanj, umaknil se je s prestola in prepustil vladu svojemu stričniku Viljemu.

Ko smo se mudili v mladi srbski kneževini, videli smo, da se noben knez ni mogel utrditi v vladanju. Videli smo na prestolu Aleksandra Karagjorgjeviča, a po 16 letnem vladanju je bridko okusil, da

•Kolo od sreče u okoli
Vrteči se ne pristaje.

Narod in vojska sta bila proti njemu, ker je vladal preveč samovoljno. Narodna skupščina mu je vzela oblast in poklicala starega Miloša 1849 zopet na prestol. Srbi so v njem še vedno spoštovali svojega osvoboditelja in mu zopet zaupali.

Stopimo sedaj v Črnogoro. Danilo se je prvi v ti gorski deželi povzpел do knežje časti in je svojo domovino v bojih s Turki povečal in uredil. A končal je žalostno. Leta 1860 je bival v Kotoru v morski kopeli. Ko se je nekega večera vračal od vojaške godbe domov, ustrelil ga je Todor Kadić, hoteč se maščevati nad njim zavolje neke osebnih zadev.

V lepi Heladi so dobili Grki po krvavih bojih s Turki svojega kralja Otona I. Bavar-

LISTEK.

Sotrudniku za novo leto.

Resno hočemo danes govoriti z gospodom K. S-om, kateri iz vinorodne Dolenjske tako pridno pošilja članke in dopise v »Narod« in v »Rodoljuba«. Dasi je mož eden največjih šalivcev in nam je delal vedno kratek čas, hočemo govoriti z njim prav resnobno.

Vse prizadevanje tega gospoda, ako je premostrimo resnobno, kaže, da ima mož dva cilja: postati hoče voditelj, ali vsaj eden voditeljev liberalcev, proslaviti pa si hoče ime tudi kot pisatelj! Res velika smotra! Voditelj liberalcev! Takih mož! Vsega se lotijo, škofov in papežev. Nič jim ne imponuje, še celo zgodovina ne, in še mari jim ni, ali je leta 1414 živel papež Leo X. ali ne, ako se jim ljubi, napišejo in dajo na svetlo, da je takrat živel in prodajal odpustke, pa je. Kaj letnice, kaj zgodovina, kaj resnica, liberalizem, to je prvo, to edino. In kakšni velikanski Slovenci so! »Vseslovenska stranka mora naravno biti klerikalna, torej je treba ni in ji moramo nasprotovati«, tako pravijo. Čase »starih Kranjcev« hočejo zopet iz gro-

bov poklicati liberalci. Mrtve torej budé, to je kar čudovito. In voditelj liberalcev biti, stati jim na čelu, kako lepo, kako častno! Potem pa pisateljska slava! O tej pa nočemo govoriti. Literarni zgodovinarji prihodnjih vekov pisali bodo: »K. S. znamenit kulturni zgodovinar. Že sodobniki iskali so po njegovih spisih misli. Tudi med nami sedanjimi literarnimi zgodovinarji lotili so se nekateri tega napornega dela, stari so postali pri tem, delali so marljivo, a zaman. Udomačila se je obtorej med literarnimi zgodovinarji lepa navada, voščiti komu dolgo življenje z besedami: »Želim ti tako dolgo življenje, da najdeš v K. S-ovih spisih misel.« Vsak potem lahko upa, da bo večno živel. Take slave ni dosegel v 19. in 20. stoletju sicer nobeden pisatelj. Posebne hvale je vredna jasnost K. S-ovih spisov. In ta globoka učenost! V zadnji številki časnika »Rodoljub«, ki je izšla leta 1899, zapisal je na pr. ta mož sledeče lapidarne besede: »Krompir, pesa jemlje neznansko veliko snovi iz zemlje, in kar kmet prodaš, pride v velika mesta in gnoj tudi tam ostane, se razliva v reke, morje. Slovenski človek, tu imaš nekaj načrta našega gospodarstva.« Te besede dale so enemu najsilavnejših sedaj živečih

kulturnih zgodovinarjev povoda, da nam je napisal krasno kulturno zgodovino Slovencev koncem 19. veka.

V tej trdi, temeljem omenjenih K. S-ovih besed, da so Slovenci v oni davni dobi živeli le od krompirja in pese, da v mestih niso imeli sit venia verbo, — ali zgodovinar se tudi takih besed plašiti ne sme, — stranišč, ter da so takrat bile reke umazane in morje tudi. Slava K. S-ova je torej brez dvoma nevenljiva. Tako in enako bodejo pisali literarni zgodovinarji prihodnjih vekov. Ali ni to lepo? K. S. zgradil si je torej v svojih spisih monumentum aere perennius in to, kot pravi umetnik, z majhnimi sredstvi: krompir, pesa in gnoj. Kajne, prav neznatne reči, ali dobro uporabljene, v roki mojstra so nekaj vredne. Razun tega pa še vedno velja rek: Was er uns weise verschweigt, zeigt uns den Meister des Stils. Ako merimo K. S-a s tem merilom, priznati moramo, da je eden največjih mojstrov, kajti ker ne pove prav ničesar, je jasno, da je vse zamolčal. Biti mora torej mojster vseh mojstrov. Brez zavisti mu priznavamo to mojsterstvo in tudi liberalcev ne zavidamo, da imajo takega mojstra v svoji sredi. Slava njegov je torej trdno utemeljena.

Tudi naš sotrudnik je seveda neprosto-voljen sotrudnik. Marsikako veselo urico smo preživeli z bravci našega lista v njegovi družbi. Zatorej nimamo nič proti temu, da slovenski svet še dalje zabava s svojimi »spisi«. Naj le še dalje išče dvojne slave: slave voditelja liberalcev in pisateljeve slave. Samo tega bi ga prosili: križ, iz katerega se norčuje v zadnjem »Rodoljubu« z besedami: »Sveti misijonski križ, ti si naša otedba, v tebe zaupamo, dokler mi živimo, bo že šlo, za nami pa naj pride potop«, — križ naj pusti v miru. Prišla bo tudi njemu ura, ko bode pogled obračal in roke stezal po križu. Blagor K. S-u, ako bo tedaj križ pri njem.

Sest dni v Italiji.

Spisal Martinkov.

(Dalje.)

V gostilni, ki je tudi v tej leseni baraki, točijo razna laška in tirolska vina. Tu se pa že shaja tudi z nemškim jezikom. Pustivši tu svojo prtljago, uberem pot po mestu ali kaj je že to gnjezdo. Hiše so zunaj črne, deloma neometane in kar na kupu, dasiravno ne manjka prostora. Meni se je zdelo vse to kakor ciganska vas. Znašiti so znotraj lenše

skega. Kot tujca in brez vojskih zmožnosti ga Grki niso mogli dolgo trpeti. Ko je meseca oktobra 1862 potoval po južnih krajih svojega kraljestva, nastal je upor po raznih mestih, v Atenah pa so takoj osnovali začasno vlado. Prestrašen se je kralj na Salaminu odpovedal vladi ter takoj na angleški ladiji odpeljal v Trst in odtod domov na Bavarsko.

Prišlo je za nas Avstrije nesrečno leto 1866. Nastala je vojska med Prusko in našo državo. V teh bojih so izgubili štirje nemški knezi oblast in vladarstvo: 23. julija volilni knez Hessen-Kasselski, 28. julija kralj Hannoveranski, 3. oktobra pa vojvoda Nassavski. Njih dežele so postale pruske provincije. Četrta žrtev te vojske pa je bil vojvoda Meiningški, ki se je moral odpovedati kroni in jo prepustiti svojemu sinu.

Še peti vladar je izgubil to leto prestol. Rumunski knez Aleksander Kusa, ki ga je narod navdušeno slavil »rešitelja domovine«, moral je že dve leti pozneje bežati iz dežele. Razdraženi boljari so se namreč zarotili proti njemu 1866 in 40 zarotnikov ga je prisililo, da se je odrekel prestolu in pobegnil.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. januarja.

O položaju. Čim bolj se približuje čas, ko bo dovršena sedanja razprava v delegacijah, tembolj se peča vse avstrijsko časopisje z našim notranje-političnim položajem. Vse je jedino v tem, da se v malo dneh umakne sedanje Wittekovo prehodno ministertvo, in mu sledi novo, ki bo pa zopet uradniško. Razložek bo neki samo ta, da bo novi kabinetni načelnik — brčkone pl. Koerber — zbral okolu sebe samo politično »zrele« uradnike raznih strank in da bo toraj nova vlada nekako uradniško-koalicijska. Zastopane bodo bojda v novem kabinetu vse zmerneje nemške stranke, potem Poljaki s svojim posebnim ministrom, ki ne bo uradnik, marveč parlamentarec, da tudi Čehi bodo imeli neki svojega zastopnika v prihodnjem ministertvu, ki bo pripravljaj pot za trajno spravo mej Čehi in Nemci. V takih okolištinah nas ne bo presenetilo, ako Koerber povabi v svoj krog tudi kakega Slovence; vendar pa v tem oziru menimo, ni posebne nevarnosti, ker se slovence samo potrebuje, bati se jih pa treba ni. Naj pa se nova vlada sestavi že kakorkoli, gotovo je, da parlamentarna ne bo. Kako ima pač prav neki politik, ki je v nekem uglednem listu, govoreč o političnem in parlamentarnem položaju, zapisal mej drugim tudi tale stavek: Glavna napaka obstoji v Avstriji v tem, da se neprestano izogiba čisti parlamentarni vladi, a se hoče vkljub temu vladati s parlamentom. Pri nas je takorekoč že skoro nemogoča vlada, ki naj bi izšla iz parlamentarne večine. In vendar nobeno drugo ministertvo ne bo iz-

in čednejše, pa na zunaj se ne kaže. Vse drugačno lice ima pa ondota cerkev. Zidana je v gotičnem slogu na tri ladije. Tudi veliki oltar je iz gotške dobe, narejen na vrata, ki imajo lepe reliefe. Zunaj cerkve na steni je napis: Hoc templum a Johanne Komauer fundatum MCIV collativa populi Pontabiae stipe ac aere civico gratia D. Aruchi Clemon arte ampelatum, ornatum perfectumque A. 1888.

Zraven tega je laški napis, ki ondodnim prebivalcem, pa tudi tujcem, ki obiskujejo to svetišče, pravi, kaj je cerkev: Casa di Dio. Luogo e casa di orazione. Teatro del popolo. Disposa al vero Dio itd. Morebiti bi se podali taki napisi tudi na naših cerkvah, zlasti za one, ki med službo božjo zunaj cerkve ostajajo in pohajajo.

Nazaj grede v Pontebio stopim še v Pontafel, kjer si nakupim avstrijskih smodk za nadaljno potovanje. V kovčku jih ni dobro seboj jemati, ker po njih najbolj stikajo laški financarji na obmejnih kolodvorih. Brez domačih smodk naj pa kadilec ne hodi na Laško, tam so smodke pod nič, naj so tudi dvakrat dražje, kakor naše. Tako sem se torej tudi v tej zadevi založen vračal nazaj na leseni kolodvor. Na misel mi je hodilo, kaj pač mislijo Lahi, da imajo takoj ob vhodu

vršilo svoje politične naloge, naj predloži še toliko načrtov in naj tudi opetovano poskusi s pravnimi pogajanjmi. Jedina pot, ki bo dovedla do cilja, je povrat k priznani najboljši in najtrajnejši parlamentarni večinški vladi. Nobena druga vlada ne bo doglala perečega narodnostnega vprašanja, a tudi najvažnejši državni »potrebi«, kvota in nagodba ne bota parlamentarno rešeni, ako ju bo reševala birokratska vlada.

Spravna pogajanja mej Čehi in Nemci. Izredno zasedanje češkega deželnega zbora ni pokazalo nikakih znakov pravne akcije, s katero se je menilo pričeti takoj pričetkom zasedanja. To je neki posebno neljubo »spravoljubnim« nemškim liberalcem v češkem deželnem zboru. Njih glavno glasilo »Bohemija« poroča navidezno z največjo žalostjo, da ni istinito nobeno poročilo o pričetku pravnih razgovorov in da češki poslanci tudi niso kazali nikake volje za spravo; da načelnik mladočeškega izvršilnega odbora posl. dr. Skarda je naravnost izjavil, da vkljub odstopu Claryjevemu ne spremene svojega stališča, dokler se ne urešničijo njih zahteve glede notranjega češkega službenega jezika. Sploh pravi ta nemški list, da se ni prav za prav nikogar, ki bi prevzel nalogo posredovalca ali sploh pričetnika. — V takem tonu to radikalno glasilo dosedaj še ni pisalo, le to se mu ne zdi prav, da Čehi še vedno vztrajajo pri svojih zahtevah.

Minister à latere grof Szechenyi namerava, kot smo že včeraj omenili, podati ostavko, ker je precej rahlega zdravja in je prebil precejšnji del svojega ministirovanja na dopustu. Zdravniki mu neki svetujejo, da bo okreval le tedaj, ako si privoščiti popolnega miru. Grof Szechenyi ministruje nekaj nad jedno leto. Ministrom a latere je bil namreč imenovan 20. decembra 1898. — Njegov naslednik bo, kakor se v obče trdi, grof Albert Apponyi, vodja bivše narodne stranke, ki pa se je kmalu po Szellovem nastopu spojila z liberalno vladno stranko. To mesto je bilo Apponyju obljubljeno že tedaj in toraj njegovo imenovanje ne bo nikogar presenetilo.

Nemški cesar in pariška razstava. Iz Hamburga prihaja poročilo, da je že vse določeno za obisk cesarja Viljema na pariški razstavi. Parnika »cesar Viljem II.« in »cesar Friderik III.« z dvema manjšima križarkama morata biti pripravljena do meseca maja. Izkrca se bo cesar brčkone v Havre in se odtod podal v Pariz, kjer pričakujejo tekom leta še nekaj drugih vladarjev.

Mej Nemčijo in Anglijo preti nastati precej hud razpor, ako angleška vlada kmalu ne ustreže upravičeni zahtevi Nemčije, ki temelji na naslednjem dogodku. Nemški parnik »Bundesrath« je pred nekaj dnevi priplul z nekaj sto ljudij in precejšnjo zalogo blaga v delagoški zaliv in se hotel tam vkrcati oziroma izložiti blago. Vohunski Angleži pa, ki menijo, da so gospodarji cellega morja, so naglo ustavili »Bundesrath«

postajo. Nekoč sem vprašal v tej zadevi nekega Rezijana, a mož se mi je odrezal: »Čemu bi Italijani stavili novo poslopje, vsaj bodo kmalu prestavili mejo nekoliko naprej proti Avstriji in bo lepi pontafelski kolodvor nadomestoval sedanjega pontebškega. Dveh kolodvorov tako blizu skupaj itak ne bodo mogli rabiti.«

Tako-le svet ugiba, vsak po svojem; vendar pa mislim, da bo še mnogo Felle steklo v Tagliamento, predno se bo to zgodilo. Ob polu sedmih je imel vlak odriniti proti Vidmu. Ko pridem s svojo prtljago oprtan skozi zanikerno leseno poslopje do proge, je že stal črni »diretto« ves pripravljen za pot. Hitro smuknem v voz drugega razreda. Tako so mi svetovali taki, ki so se že vozili po Laškem, češ, v tretjem razredu se ne kaže voziti, ker so ondodni železniški vozovi precej slabejši od avstrijskih, toda prepričan sem se pozneje na popotovanju, da ni tako hudo. Tudi v tretjem razredu ni ondodna vožnja ravno slaba, če ima človek srečo, da dobi kak bolj prazen voz. Seveda laški železniški vozovi niso tako trdno delani, kakor naši, zato pa tudi celo pot grozno ropotajo, posebno pa okna in vrata, da človeka z bolj rahlimi živci spravijo z ravnotežja, a tako pod nič, kakor so mi hoteli

ter zapovedali poveljniku, da mora s parnikom v Durban, ker ima na njem prepovedane stvari, da se tam ukloni razsodbi posebnega sodišča. Do tedaj so proglasili vse za zaplenjeno. Na ladiji se nahaja poleg ljudij — nekaj častnikov in zdravnikov — več tisoč sedel za Bure ter nekaj moke in drugih živil, toraj predmeti, ki po nobenem pravu niso prepovedani. Vlada v Berlinu je bila o tem dogodku takoj obveščena in Bülow je takoj odposlal v London noto, v kateri zahteva, da se to kršenje narodnega prava takoj popravi. Kaj ukrenejo sedaj londonski oficijelni krogi, se še ne ve, a pričano je vse, da ima Nemčija popolno prav, ko trdi, da bi jedino Portugalski kot druga nevtralna država smeli ugovarjati dovažanju prepovedanega blaga Burom, ker v njih zaliv se sme dovažati vse in nihče in tudi ne Angleži ne morejo ustavljati tujih ladij ob tuji posesti.

Angleški in ujetnikom v Pretoriji se godi razmeroma prav dobro in pred nedavnim iz Pretorije ubegli dopisnik »Morning Post«, Churchill, se prav nič ne pritožuje nad burskim ravnanjem z ujetimi nasprotniki. Častniki kakor tudi ostalo moštvo se sme v določenem prostoru prosto gibati, prvi so nastanjeni v neki državni modelirski soli, prostake so pa radi pomanjkanja prostora nastanili v deset milj od mesta oddaljenem prostoru. Dobro oborožena burska policija jih sicer neprestano in najpazljiveje straži in celo dva velika topova skrbita za njih varnost, sicer pa smejo početi, karkoli se jim zljubi. Le to jim ni posebno všeč, da ne sede pri polnih loncih, kakor prej v domačem taboru, marveč dobivajo le toliko hrane, kolikor je neobhodno potrebujejo. Na lastne stroške si smejo sicer privoščiti, karkoli jim drago, toda te ugodnosti se večina že davno ne poslužuje, ker ji primanjkuje drobiža. V zdravstvenem oziru je za nje dobro poskrbljeno.

Slovstvo.

Poezije doktorja Franceta Prešerna. Uredil skript. L. Pintar. Numerirana krasotna izdaja. Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. V Ljubljani 1900.

To je tista dolgo zaželjena in težko pričakovana krasotna, ilustrirana izdaja Prešernovih poezij. Ali je izpolnila nadeje in želje? Poglejmo!

Skriptor L. Pintar pravi v predgovoru, da izdaja ni kritična. Izdaja je brez tolmača, ker je gradivo za tak tolmač še vse raztreseno; nekaj ga ima sicer založnik te izdaje, a nekaj ga imajo drugi zasebniki, nekaj pa se ga je že pogubilo, če ni morda rešeno v kakih zasebnih prepisih. Ker si je bil torej urednik v svesti, da ni zmožen zgraditi vsestranske dovršenega tolmača, se je uveril, da mu kaže, izvesti Prešerna le brez tolmača na svetlo. Tudi glede na besedilo in pravopis ni kritična. Najlažje bi sicer bilo, oskrbeti fotografično natančen ponatis izdaje iz leta 1847, a uredniku se je zdelo, da ne kaže sprijazniti se s to mislijo, da bi v moderno, ilustrirano izdajo postavil iz sedanjega pravopisa že odslovljene oblike: dekletam, družiga, perjaznimo ..., tembolj, ker po javnem mnenju nova izdaja ni namenjena jezikoslovcem, ampak širšemu občinstvu. Seveda je takoj jasno, da urednik v tem ni mogel ostati popolnoma dosleden. Marsikaj, kar ni moderno, je moralo ostati radi ritma in rime: solncev, oblakam, z valovami, pri temu ... Akcenta Prešernove izdaje je urednik ohranil, kjer je bilo treba.

To so načela, ki je po njih skriptor L. Pintar uredil novo izdajo. Ilustracije je oskrbel neki Karpellus.

Z delom skriptorja L. Pintarja smo prav zadovoljni. Urednik je ubral nekam srečno srednjo pot. Kar fotografirati stare izdaje z vso zastarelo pisavo in vsemi nebrojnimi akcenti skoraj ni kazalo, ker nova izdaja v prvi vrsti res ni za filologe. Tako prenarajati Prešerna, kakor sta ga Stritar in Levstik, to pa ne gre, o tem je sodba že davno sklenjena. Uredniku je ostala le srednja pot. Da ni mogel ostati popolnoma dosleden, to je le prenaravno, ker je bila doslednost nemogoča. Škode le, da ni gospod skriptor dodal še tolmača. Saj se on že dolgo tako marljivo bavi ravno s to stvarjo.

Kajpada bi tolmač ne mogel biti vse-

hteva, ker ne more pametno zahtevati »pri obstoječi nedostatkosti gradiva in podrobnih priprav«. A bolje je nekaj, kakor pa nič. Nekatere verze, dokaj težke, marsikomu docela neumevne, je g. skriptor že itak raztolmačil v »Zvonu«. Zakaj ni zbral tistih stvari v majhen tolmač? Saj ni treba, da bi silil tolmač v ospredje, za tak tolmač seveda gradivo še ni zadostno, a če bi bil dodal na koncu knjige malo tolmača, bi mu gotovo tega nihče ne zameril, ampak sodo, da bi mu bil ta in oni prav hvaležen.

Toda, kakor smo dejali, z delom gosp. skriptorja smo res zadovoljni. Zadovoljni smo tudi z vnanjo opravo: s tiskom, popirjem. Tudi v tem oziru je izdaja zares krasotna. A nikakor nam ni šlo v glavo in nam ne gre, kako so prišle v novo izdajo Prešernovih poezij te ilustracije! Moj Bog, saj si ne lastimo estetike v monopol, a radi bi videli koga, ki so mu te slike všeč! Dostojale ga še nismo videli. Kaj hočejo ti odurni spački v »krasotni izdaji«? Dosti je, če človek pogleda naslovno stran — to je naravnost ostudno, ne nemoralno, — o morali kar nič ne govorimo — ampak estetično odurno in ostudno! Na Francosko ni bilo treba hoditi po Karpellusa, gotovo mnogo bolje in mnogo lepše bi bil okrasil novo izdajo prvi domači slikar! Sploh ne razumemo, kako je prišel Karpellus do te častne naloge, ki jo je še poleg tega po splošni sodbi rešil tako malo častno! To smo morali opomniti, ker hvaliti kaj takega bi se dejalo kviriti in kaziti javni estetični okus! Skoraj škoda se nam zdi, da ni izšla nova izdaja tako lepo urejena v sicer tako lepi opravi brez — ilustracij. Kake lepe črke-začetnice pa preproste vinjete bi nam dosti bolj ugajale, kakor pa — take slike!

Knjige in časopisi.

V VI. zvezku »Glasbene Zore«, v vabilu na naročbo za drugo polletje, omenil sem, da se bo »Glasbena Zora« odslej tiskala z notnimi tipi in da bo prinašala poleg osem stranij kompozicij vsakokrat tudi štiri strani berila glasbene in kritične vsebine, ako se namreč oglasi dovoljno število naročnikov, tako da se poravnajo z naročnino tiskovni in drugi stroški. Ker pa je treba dati list vsaj 10 dni prej ko izhaja v tiskarno, — note se namreč ne stavijo tako hitro, kakor druga pisava — in ker se je do sedaj priglasilo razmeroma še jako malo število naročnikov, tako da si z njimi ne upam pričeti izdajati list v novi, gori omenjeni obliki, katera bi stala mnogo več nego dosedanja, zato opozarjam s tem vse častite dosedanje naročnike, kakor tudi vse one, kateri nameravajo na novo pristopiti, da se podvzajo z naročbo kar mogoče hitro, sicer s tako izdajo ne morem pričeti. Ob enem prosim pri tej priliki tudi vse one dosedanje naročnike, kateri še niso poravnali naročnine za prvo polletje, da to storijo v najkrajšem času.

Vsem onim gospodom naročnikom, kateri so mi poslali poslednji čas naročnino, da bi se jim poslala »Gl. Zora« prvega polletja, pa naznanjam, da ne morem ustreči njih želji, ker so pošli vsi zvezki, razun št. 1 in 2. Naj mi toraj blagovolijo nazniniti, ako jih imam zabilježiti kot naročnike za drugo polletje ali pa če se jim ima poslati denar nazaj. »Glasbena Zora« za pol leta velja 3 krone.

Fr. Gerbič,
urednik in izdajatelj »Gl. Zore«.

Schematismus provinciae S. Crucis Croatiae-Carnioliae O. F. M. S. Francisci. 1900. Vodstvo frančiškanskega reda objavlja svoj šematizem, ki kaže, da je v tem letu vseh udov te pokrajine 185, ki žive razdeljeni po raznih samostanih v škofijah ljubljanski, gorški, lavantinski, zagrebški, tržaški in senjski. Provincijal je O. Konstantin Luser. — Leta 1899 je umrlo 7 članov.

Duhovni Pastir, homiletičen list XVII. letnik, 1. štev. objavlja poleg cerkvenih govorov tudi pogled na slovstvo. — List urejuje s sodelovanjem več duhovnov, katerih bi si pa gotovo še več želel, katehet gosp. Alojzij Stroj.

Vrtec. — Časopis s podobami za slovensko mladino, s prilogo: Angeljček, namenjeno najmlajšim mej mladino. Štev. 1. Leto XXX. — Prvi zvezek objavlja lepe

mej poslednjimi je vzlasti lepa razprava Štrukljeva, šaljivo poučno razpravljajoč glagol: Tepem, tepsti, ki je posebno zanimiva v jezikoslovnem oziru, ker je v njej nabrana cela kopa značilnih sinonimov za isti pomen. — Izvrstno urejevanemu mladinskemu listu je žetlet prav obilo naročnikov, tembolj, ker mu je strankarska strast nekaterih liberalnih učiteljev prav brez kakkega stvarnega razloga z »Zvončkom« napravila nepotrebno konkurenco.

Vrhbosna. Broj 1. Letnik XIV. List izhaja v Serajevu, urednik mu je kanonik dr. Ivan Šarič. — Velja na leto 7 K s prilogo sv. pisma 8 K, za bogoslovce in dijake 4 K. Vrhbosna je znana tudi Slovincem po svojih temeljnih člankih. Glavni njen sotrudnik je bil tudi knez in škof dr. Anton Jeglič, dokler je bival v Serajevu.

Pogozdovanje krasa na Kranjskem. Sestavil c. kr. gozdni nadsvetnik Vencelj Goll. Ljubljana 1898. — Kar so prejšnji rodovi že v davnih časih zakrivali, ker se niso dosti brigali za urejeno gospodarstvo, temveč neprenehoma pustili kraje in sekali gozdove, to je bil poglavitni vzrok, da so kraške gore dandanes tako gole in nerodovitne. Šele v zadnjem četrt stoletju se je začelo z marljivim in sistematičnim pogozdovanjem krasa. Sedaj se skuša pridobiti umetnim putem one naravne predpogoje, kateri vsposablja večja zemljišča za gozdarstvo. Imenovana knjiga pisana v nemškem jeziku, katero je izdala komisija za pogozdovanje krasa v vojvodini kranjski, je prvo obširno sistematično delo, katero nas podučuje vsestransko, tako o zemljepisni legi, o geološki zgradbi, klimatičnih in gospodarskih razmerah, kakor o številu prebivalcev, stanju živinoreje in prometnih zvezah. Podaje nam zanimiv pregled od prvih poskusov do sedanjega napredka pogozdovanja krasa, nam kaže način zasajenja, računov, našteva sovražnike, ki upliva škodljivo na gozdne nasade, kakor tudi ugodnosti in koristi pogozdovanja. Konečno še dobimo z natančnimi tabelami pregled, kako se vzgojujejo drevesca v gozdnem vrtu pri Ljubljani, in se podajejo upravna določila radi pogozdovanja krasa na Kranjskem.

Tedenski koledar.

Nedelja, 7. januv.: 1. po razgl. Gospodovem, Valentin šk., evang.: Ko je bil Jezus 12 let star. Luk. 2. — Ponedeljek, 8. januv.: Severin op., Gerhard šk. — Torek, 9. januv.: Julijan in Bazilisa mm. — Sreda, 10. januv.: Agaton m. — Četrtek, 11. januv.: Higin p. m. — Petek, 12. januv.: Ernest šk. — Sobota, 13. jan.: Osmina sv. 3 kraljev. — Solnce izide 10. januv. ob 7. uri 44 min., zaide pa ob 4. uri 29 min. — Lunin spremen: Prvi kratec 8. januv. ob 6. uri 38 min. zjutraj. — Musica sacra v soboto, 6. januv. sv. 3 kraljev dan: V stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Peteroglasna maša sv. Rafaela, zl. dr. Fr. Witt, graduale in ofertorium zl. A. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Četrta maša v F-moll in F-dur zl. M. Brosig, graduale »Omnes de saba« zl. A. Foerster, ofertorij »Reges Tharsis« zl. I. B. Tresch. — V nedeljo, 7. januv. v stolnici velika maša ob 10. uri: Cecilijina maša, zl. dr. I. Benz, graduale A. Foerster, ofertorium Kašper Aiblinger. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa in honorem St. Angelorum Custodum v E-moll zl. J. Singenberger, graduale »Benedictus Dominus« zl. A. Foerster, ofertorij »Jubilante Deo« zl. Aiblinger.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. januvarija.

Osebnosti. Gospod Matej Trnovec, c. kr. svetnik prizivnega sodišča v Trstu, je prideljen najvišjemu sodišču na Dunaju.

Prezentiran je bil za župnijo Unec čast. gosp. Jožef Regen, dosedaj župnik na Vojškem.

»Jezuitska morala.« »Narod« se zopet zadira v jezuitsko moralo, dasi se je vedno nesmrtno blamiral, kadarkoli se je spuščal v take stvari. Kakor namreč dr. Tavčar dobro ve, je sicer dolina tem boljše

bejša. »Narod« se zgraža, da je po katoliški morali častna beseda, obljuba in celo prisega neveljavna, če je obljubljenodejanje nepošteno in nedopustno. No, kaj mar ni tako? Če bi bil Luccheni dal častno besedo, če bi bil obljubil in se s prisego zavezal, da bode umoril cesarico Elizabeto, ali bi ga mar ta »častna beseda« res vezala? ali bi obljuba res bila sveta? ali bi prisega res bila veljavna? ali bi bil Luccheni res dolžan pred Bogom in vestjo izvršiti grozni zločin? Prosimo, da »Narodov« moralist odgovori na to! Če ne, če bi Luccheni ne bil dolžan »držati častne besede«, obljube in prisega, je torej vendarle »jezuitska morala« prava morala, in »Narodov« moralist samo ljudem meša pojme in glave!

Iz seje dež. šol. sveta. V staležu ljudsko šolskih učiteljev so se pomaknili: iz drugega v prvi razred: nadučitelji K. Gasperin, J. Kernc, Jos. Bozja in učitelj Jos. Čop; iz 3. v 2. razred: učitelji Fr. Kenda, Jan. Wohinz, Jos. Gregorin, Jos. Pintar, Jan. Potrato, nadučitelj H. Likar, učitelj Jern. Černe, nadučitelj Jos. Göderer in učitelj L. Jelenec ter učiteljici Avg. Mattanovič in M. Blahna; konečno iz 4. v 3. razred: učitelji M. Ivanetič, M. Šribar, T. Bitenc, nadučitelj B. Andoljšek, učitelj J. Erker, Fr. Kopitar, nadučitelji: Fr. Razpotnik, Avg. Korbar, Alfr. Eisenhut, učitelji Jos. Križnar, Anton Arko in Vikt. Jaklič, ter učiteljice Al. Bizalj, J. Dolinar, Vikt. Praprotnik, Pavla Götzl, M. Mlakar in J. Velepich. — Imenovani so bili: Učitelj v Loškem potoku Jan. Malnarič nadučitelj jem in prov. učiteljica v Čatežu Pavla Tavčar za definitivno, oba za Sv. Križ pri Novem mestu; prov. učitelj v Borštu pri Trstu, Ant. Bezeg za učit. in vodjo v Banjiloki; prov. učitelja Jan. Loser v Lienfeldu in R. Zore v Komendi pri Svetem Petru definitivnima; prov. učiteljice Jera Zemljan v Tomišlju, Kar. Hann na Dobrovi, Ida Zarli v Kočevju in Pavla Tomšič v Šent Rupertu definitivnima.

Menda vendar še ne! Tako smo vskliknili, ko smo brali v »Deutsche Stimmen« z dne 4. jan. poročilo o božičnici, ki so jo priredili kranjskih Nemcev in nemškutarjev nadebudni sinovi, zbrani v »Carniolo«. Slavnostni govornik jur. Walland je britko tožil, kako hudo se godi se Nemcem po Kranjskem, koliko zatiranja in preganjanja je prestajati njim, sinovom nemškega »edelvoka«, od surovih sodeželanov, kako polagoma napreduje njih veliko kulturno delo, namreč zgradba nemškega mostu do Adrije. Toda o pogledu na razsvetljeno božično drevesce je vstala v govornikovi duši nada združena s trdnim prepričanjem, da prične z novim letom novo, nemško stoletje! Smejali bi se besedam domišljavega mladiča, ako ne bi vedeli, da tiči v njih precej za nas trpke istine. Celo na Kranjskem raste Nemcem greben, ker čutijo mogočno zaslombo, ki jo imajo v zvezi s slovenskimi liberalci. Ako bi imelo naše slovensko meščanstvo količkaj narodne zavesti in časti, odslovilo bi poslance, ki vzdržujejo in podpirajo nemštvo v deželi ter s tem zapro sapo oholemu nemštvo.

Koroški deželni zbor je imel pred novim letom dve seji. Deželni glavar je v svojem pozdravu naglašal, naj poslanci umaknejo svoje posebne težnje in nasproti deželi in domovini pokažejo radodarnost. Deželni glavar je povdarjal, da je deželni odbor bil v hudi zadregi, ker vlada ni potrdila raznih doklad, katere je sklenil deželni zbor v zadnjem zasedanju. Največ stanejo deželo šole in pa deželni zavodi. »Stanje dež. financ ni brezupno; še slabo ni, samo »strešeno« je, ker sta državna in deželna denarna uprava si prišle večkrat navskriž. Položaj za deželo pa bo jako resen, če se ne bode dobila večina za take postavne predloge, katere bo mogel cesar tudi potrditi. Dalje se je dež. glavar spominjal, da je bival letos v naši sredi presviti cesar, in konečno omenjal, da je umrl v Voloski bivši deželni predsednik koroški, baron Schmidt Zabiérow, kateri ima mnogo zaslug za deželo. Nato

računu: Postave, katero je sklenil deželni zbor zaradi pobiranja doklad na pivo, cesar ni potrdil; istotako tudi ne postave zaradi obdačenja »likerov« (finega žganja). Vsled tega nastal je v deželnem gospodarstvu primanjkljaj in sicer: za 1899. l. 46.800 gld., in za leto 1900. znesek 62.491 gld., če se bo moglo pobirati doklade kakor se namerava; če ne, pa primanjkuje vsega vkup svota 159.291 gld. — V drugi seji dne 30. decembra se je sklenilo, kako naj se pokrije veliki deželni primanjkljaj. Sklenili so povišati deželno doklado za 5%. Pivo se bo obdačilo za 50 kr. hektoliter in od kolesarjev se bo pobiral davek letnih šest goldinarjev.

Znamenit shod je imelo Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem dne 27. dec. m. l. v Maloščah blizu Beljaka. Shod se je priredil na odločno zahtevo tamšnjih kmetov-rodoljubov. Zbralo se je do 200 kmetov iz domače in sosednjih vasij. Vodil je zborovanje vč. g. deželni poslanec Gregor Einspieler, ki je s prisrčnimi besedami pozdravil zborovalce. Nato je tajnik g. Rozman v daljšem govoru pojasnoval sedanje kmetске razmere in kazal, kako si kmet more sam pomagati z zadrugami. Razlagal je govornik, kako je taka zadruga uravnana, kaj je nje namen in pomen itd. Pazljivo in z največjim zanimanjem so sledili vsi navzoči poučnemu govoru. Po govoru so se razgovarjali o ustanovitvi zadruge za ta kraj. Vsi navzoči so se izrekli za zadrugo in izvolili se je pripravljalni odbor, ki ima potrebno ukreniti, da se zadruga ustanovi. G. Einspieler je govoril dalje o perečem šolskem vprašanju in kazal, kaka bo škola, da bode obrodila kaj sadu. Sledilo je še več krajših govorov in zborovanje se je vršilo v najlepšem redu ter na splošno zadovoljnost vseh navzočih. Omeniti moram še, da so med shodom in potem vrli domači pevci vstrajno in jako ubrano prepevali lepe slovenske pesmi in tako jako povzdignili zabavo. — Shod se je vršil, kakor rečeno, na željo in zahtevo tukajšnjih kmetov-rojakov, ki so tudi poskrbeli za veliko udeležbo. To nam je najboljši porok, da bo shod obrodil lep sad in da se misli, izrečene na shodu, kmalu uresničijo.

Shod obrtnikov vršil se bode v nedeljo dne 7. t. m. ob 10. uri dopoldne v gostilniških prostorih rokodelskega doma Komenskega ulica šte. 12. Sklicuje ga kons. obrtno društvo z naslednjim vspešnim: 1. občni zbor okrajnih bolniških blagajin v Trstu. 2. shod obrtnikov v Pragi. 3. škofovski zavodi in obrtniki. 4. sprememba obrtnega reda v drž. zboru, poroča drž. posl. dr. Krek. 5. raznoterosti. Vspored je zanimiv, žetlet je, da se obrtniki mnogoštevilno udeležijo tega velevažnega shoda.

Dar. Premilostni knezoškof ljubljanski dr. Anton Bon. Jeglič je blagovolil dijaški kuhinji v Kranju 100 kron darovati. Bog povrni presvetlemu dobrotniku!

Ali vas je kaj sram? Od razposlanih izvodov prve številke novega lista »Slovenski učitelj« vrnili se je uredništvu pod križnim zavitkom, oddan na pošti v Kranju, en izvod, ves popačkan s črnilom ter opremljen z naslednjimi »finimi« opazkami: Naslov lista je izpopolnjen tako-le: Slovenski učitelj. Glasilo krščanskomiselskih »petjot točečih« učiteljev in vzgojiteljev »in sleparjev tarških kuharic« ... Okrog podoče slomškove so namazane besede: »Kaj ne, Martine, da se sramuješ te družbe! O zlata duša! Pomilujem te!« ... Pod glavo listovo: »Cvek požegna mitelne!« ... Na gornjem robu: »Pri nas se nobene madžarske pasje masti ne dobi — ki takó grdo, kakor ta slovenski učitelj, smrdi!« ... Spodaj: »Pri nas še nismo konzula ustanovili — Da bi smrdljive klobase tu notri zavili!« ... Ob strani po dolgem: »Mica Kovačeva, piva neč pvačova — Jest ne naročiva, pa tud na bom pvačeva. Amen!« ... Vse to na prvi strani. Na tretji so dve tri glose zapackane — brčkone so bile »prelepe«. Na peti strani stoji pod imenom F. Jaklič, dostavek »je pravi falot, ki toči sleparski petjot!« ... Konečno na 12. strani, kjer omenja spodnještajarski dopisnik verski čut skrunčene raz-

učiteljem, spodaj opazka: »Boljši (namreč razglednice) bi bile take: Kako je škof z otroško krvjo poškopljil peteršil v Č. Vrh« ... — Številka ta je v našem uredništvu na razpolago. Liberalni učitelji, ali vas je kaj sram take olike?? ... Ali ne boste glasno obsodili take podlosti. V čast slovenskega učiteljstva pa bodi povedano, da jih je vendar veliko, ki so drugačnega mnenja, kakor duševni oče navedenih »duhovitihi« opazk. To spričujejo najbolj mnogoštevilni naročniki, ki se zglašajo za »Slovenskega učitelja«.

Račun pri Jeranovi dijaški mizi za mesec december: Dijakom za hrano je bilo plačati v ljudski in dijaški kuhinji 155 gld. 91 kr., za hrano pri zasebnikih 42 gld. 50 kr., za stanovanje 46 gl., za manjše potrebe 6 gl. 40 kr., skupaj 250 gl. 81 kr. — Dohodkov je bilo v tem mesecu 213 gld. 50 kr. — Bog plačuj stotero vsem dobrotnikom, ki so se tako radodarno spominjali revnih dijakov v preteklem letu. Tudi za novo leto gojimo trdno nado, da nas prijatelji mladine ne zapuste, ker živimo v tej veri, da dejanska ljubezen do ubogih ne more nikdar izumreti iz človeških src. — Darovi naj se blagovole pošiljati kanoniku A. Kalanu v Ljubljani.

Oskrbništvo Jeranove dijaške mize.

Na Brezjah je bilo l. 1899. 2174 svetih maš — 549 več kakor prejšnje leto — dober tisoč več kakor v letih 1894—1897. trikrat toliko kakor začetkom tega desetletja. Precej sorazmerno raste tudi število romarjev. Zadnje leto je dobila cerkev reliefni križev pot, velik misijonski križ, in uprav zadnji čas stavi radovljiški kipar Vurnik dva lepa kamenita stranska oltarja.

Županom občine Št. Jurij pri Kranju je zopet izvoljen Matevž Barle na Lužah, svetovalci pa: Martin Rogelj, Jak. Kozelj, Frančišek Okorn in Blaž Kepic.

Stavka premogarjev v Köflachu in Voitsbergu se nadaljuje in širi. Ker so popustili tudi delavci pri sesalkah delo, je velika nevarnost za nekatere premogovnike, da jih poplavi voda. Stavkujoči delavci niso še doslej miru kalili. Zlobni »Grazar Tgbl.« poroča v sinočnem večernem listu, da domači (nemški) delavci ne nameravajo nikakih izgrediv, pač pa da se je resno bati, da ne bi 400 priseljenih slovenskih delavcev ne začelo razgrajati. Menimo, da ni treba tako podlega podtikanja in zlobnega hujskanja posebej zavračati. — Köflaska akcijska družba tolaži svoje odjemalce premoga, da ga jim od drugod preskrbi, kolikor ga bodo potrebovali. V Gradcu so v velikih skrbih, ker poide prav v kratkem vsa zaloga premoga, a niti trboveljska družba ni še odgovorila, ako bo hotela Gradec zalagati s premogom.

Volitev v goriškem veleposestvu.

Primorski slovenski listi poročajo povodom dopolnilne volitve za goriški deželni zbor iz veleposestva, da je vlada sama v zadnjem trenutku v sporazumu z lahoni proglasila znanega vipavskega grofa Lanthierija kandidat proti narodnemu O. Gabrščeku. Vlada je po teh poročilih z vsilo delovala za svojega kandidata. Italijanski glasovi so jej itak bili gotovi, torej je vrgla mreže po takozvanih tudi Slovincih. A navzlic vsem homatijam je g. O. Gabršček dobil 105 glasov in grof Lanthieri le 50. Značilno je, da je grof Lanthieri kot član komisije volil samega sebe in govoril italijanski. Najmilejšo sodbo izrečemo o grofu Lanthieriju, ako rečemo, da ga ne smatramo resnim.

Našel je nekdo 3. t. m. v škofijski veži nekaj denarja. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi v knezoškofijski pisarni.

Tržaška cesta je proti Viču v takem stanju, da je pasantom skoro nemogoče pregaziti blato. Cestni erar bi pač moral bolje poskrbeti za cesto, na kateri je posebno v zadnjih letih izredno velik promet.

Ubil se je Anton Rus iz Loga pri Brezovici. Pri podiranju bukve ga je veja tako silno udarila po glavi, da mu je prebila črepinjo. Zdihnil je čez malo minut, tako da je vsaka pomoč prepozno došla. Bil je vzgleden mož. Žalostno je to tembolj, ker zapušča več nedoraslih otrok in je hiša močno zadolžena.

Naše razglednice. Prijatelji me po-

Došlo jih je več za novo leto, med njimi ena iz gorenjskih Lesec. Tu berem: Ansicht von Lees, Kirche in Lees, Gruss aus Lees, Ansicht von Trüglauer Schnee-Alpe. Bog se nas usmili! Kje ste narodnjaki?

Udje perseverantiae sacerdotalis se uljudno prosijo, da naročnine za list ne pošiljajo g. kanoniku Erkerju, ampak g. semeniškemu spiritualu dr. Fr. Ušeničniku.

V župniji Marijinega oznanjenja v Ljubljani je bilo v preteklem letu rojenih 449, in sicer 134 na Viču, 130 v Spodnji Šiški in 185 v mestnem oddelku. Umrlo jih je 248, in sicer v mestnem oddelku 103, na Viču 89, v Spodnji Šiški 57. Porok je bilo 130.

Iz celovške škofije. Dekanijo Grobniško polje bo oskrboval č. g. K. Zweiger, župnik v Svincu. — Za provizorja v Kotarčah je imenovan tamošnji kaplan, g. M. Streit. — Razpisani sta župniji Pontabelj (z oskrbovanjem Lipalje vasi) do 8. februarja in Kotarče do 9. februarja t. l.

Ljubljana v blatu. Včeraj popoldne so strgali blato raz nekaterih cest, pa samo po sredi. Za konje se je pričelo v prvi vrsti skrbeti. Ondi, kjer ni dobrega trotoirja, morali so ljudje do členkov gaziti blato. Ozirali so se z zamaženo od pomoči. Hitelo se je, spraviti komaj blato izpod nog.

Prodaja znamk in obrazcev za napovednice blaga. Naznanja se, da je tukajšnji c. kr. deželni plačilni urad temeljem razpisa c. kr. finančnega ministerstva sporazumno s c. kr. ministerstvom za trgovino pooblaščen, da prodaja na drobno uradne pristojbinske znamke in obrazce za napovednice blaga, za promet blaga med kraljevimi in deželami, zastopanimi v državnem zboru in med deželami ogerske krone.

Potres na starega leta dan je bil v Ahalkalaku v tifliški guberniji. Razdejal je 10 vasi. V bližini so zvepleni studenci. Treslo se je dopoldne in popoldne. Najhujši sunek je trajal 1 minuto in 4 sek. Človeka ni nobenega ubilo.

Iz tira skočil je včeraj tovorni vlak pri Zalogu. — V brzovlaku, ki je došel o polnoči v Ljubljano, so našli neznanega mrtvega človeka, ki se je najbrže sam usmrtil.

400 razbojnikov pred sodiščem. V mestu Sassari v Italiji se v kratkem prične obravnava proti 400 osebam, ki so člani tajne razbojniške družbe na otoku Sardiniji. Prič je povabljenih do 900, za razpravo so postavili posebno leseno zgradbo na vojaškem vežbališču.

Sejmi po Slovenskem od 8. do 13. januv. Na Kranjskem: 8. v Ljubljani, Kostelu pri Kočevju, Trnovem na Notr., Žirovnici in na Vidmu poleg Krke; 9. v Metliki; 10. v Zalogu. — Na slov. Štajerskem: 8. pri Novi cerkvi v Šmarju blizu Celja; 11. v Planini. — Na Koroškem: 8. v Pliberku; 11. v Gmintu; 13. v Beljaku, Milštatu in Strasbergu. — Na Primorskem: 8. v Palmi in Štanjelu; 12. v Sežani; 13. v Vidmu.

Darovi.

Dijaški kuhinji v Kranju je darovalo Golarjevo omizje v Kranju 29 kron 20 vin. namesto venca na krsto rajnega predragega družabnika svojega, Vil. Robide, c. kr. fin. komisarja.

Za Ciril Metodovo družbo Šempeverska moška podružnica v Ljubljani kot letnino 188 K., Jožef Potokar, kaplan v Trzinu, 4 K. 20 v. nabral v družbi.

Društva.

(Veselica, katero priredite St. Peterska moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) v nedeljo dne 7. januv. v »Narodnem domu«, bode prav zanimiva in prijetna. Kjer se čuje, trudila sta se podružnična odbora tudi še za izvedbo mikavno in izvrstno zabavo. — Želeti je to, da se slavno občinstvo te veselice prav ogromno vdeleži, ter s tem pokaže svojo naklonjenost in simpatije do teh dveh res izbornih marljivih in ne truda se boječih podružnic.

(Bralno društvo v Mokronogu) ima v nedeljo, dne 7. t. m. ob 4. uri po-

red: 1. Pozdrav. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Prosti nasveti. K obilnej udeležbi vabi odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 5. januarja. Zopet kroži po listih malo osnovana vest, da Körber prevzame vlado 9. januarja ter da se kmalu na to skliče državni zbor; ako se vspešno zborovanje ne omogoči, bo državni zbor razpuščen. Ko bi se tudi novoizvoljeni državni zbor ne mogel zjediniti za delo, se odstrani ustava ter bi jedino deželni odbori brez državnega in deželnih zborov pomagali vladi pri državni upravi.

Pariz, 5. jan. »Agence Havas« poroča; Državno sodišče je v tajni seji obsodilo s 115 glasovi Buffeta, Derouleda in Lur-Saluces v desetletno prognanstvo, znanega Guerina pa v desetletno ječo v kaki trdnjavi.

Vojska v Južni Afriki.

Najrazličnejim poročilom z bojišča smo se že privadili tekom sedanje angleško-burske vojske, a takih, kakršni sta današnji dve mej spodaj objavljenimi, pa še nismo brali razun morda v kakem šaljivem listu. Celemu svetu je že znano, da so Angleži mojstri prve vrste v kovanju laži-poročil s sedanjega bojišča, a da bi objavljali tako nasprotujoče si vesti v enem in istem stavku, to je res nekaj — novega. Buri so v Colesbergu skoro popolno obkoljeni, da se menda niti ganiti ne morejo, in vendar oklepajo Angleže zunaj tega mesta!

In potem drugo poročilo iz tabora pri Frere, v katerem se trdi, da je streljal sovražnik tako dolgo, dokler Angleži niso zopet zagledali svoje rešilne ladje glavnega tabora. Kaj neki hočejo s tem povedati? Pa ne, da bi jih bili Buri pognali, odkoder so prišli, pustivši za seboj nekaj ubitih in ranjenih!

Iz take konfuznosti se pač najlažje sklepa

na »skrajno ugoden« položaj angleške armade na južno-afriškem bojišču.

Berolin, 4. jan. Angleška še ni dala Nemčiji pojasnil zaradi konfiskacije ladje »Bundesrath«. Nemško konzularno društvo je radi tega zelo ogorčeno ter pozivlja vlado, naj se energično upre.

London, 5. jan. Vlada združenih držav je naznanila angleški, da je lovljenje tujih ladij nezakonito, ker ne gre jemati blaga, ki je namenjen za nevtralne luke, kakor se tudi živila ne morejo imeti za kontraband.

London, 5. jan. Buri so pri Molteni premagali generala Gatacre. Vrgli so nazaj desno krilo Gatacreve armade, mej tem pa so kapski Buri železnično progo proti jugu razdrli.

London, 5. januv. Pri Colesbergu je burski general Schöman vtorek odbil napad generala Frencha, pregnal Angleže iz vseh pozicij, ki obvladujejo mesto in železnico, ter jih zasedel tako, da je generalu Frenchu umikanje na jug, sever in vzhod nemogoče.

Frere, 5. januv. (Reuterjev urad.) Konjeniški polk se je podal včeraj proti Springfieldu in je kmalu opazil velik sovražni oddelek. Pričelo se je streljati. Sovražnik je vztrajno streljal tako dolgo, dokler angleški oddelek, ki se je umaknil, ni ugledal svojega tabora (!). Jeden poročnik in pet mož se ni vrnilo nazaj.

London, 5. januar. Reuterjev urad poroča iz Rensburga 3. t. m.: Buri so v Colesbergu skoro popolno obkoljeni, vendar pa še vedno oklepajo Angleže zunaj mesta (!) Boji v gorah se nadaljujejo.

London, 5. januv. Blizu Colesberga so se polastili Buri železniškega vlaka s 26 voz živil. Oddelek Angležev je prišel do vlaka, ko so Buri ugrabili že polovico živil, a moral se je takoj umakniti z velikimi izgubami. Dvanajst kro-

gelj je povzročilo ogromno škodo, ker so Buri bombardovali tudi drugi vojaški vlak.

London, 5. jan. Reuterjev urad poroča iz Sterkstroma 2. t. m.: Buri so vzeli danes Cyphergat pri Molteni. General Gatacre je zadel ob sovražnika, ki pa je že ob prvih streljih iz topov se umaknil s svojih postojank, predno je prišel v dotiko s pehoto. General Gatacre se je na to zopet polastil Cyphergata.

London, 5. januarja. Iz Kimberleya dobaja poročilo, da se je mej odotno posadko pojavila nalezljiva bolezen škorbut, ki se neprestano razširja.

Umrli so:

1. januarja. Zofija Pfeifer, računskega nadsvetnika žena, 54 let, Bleiweisova cesta 22, otrpnenje srca. — Leopold Rešek, mizarjev sin, 21/2 mes. Jekove ulice 5, črvesni katar.
2. januarja. Ivan Bolta, delavčev sin, 13 mes. Radeckega cesta 2. bronhitis. — Ana Jalen, dninica, 44 let, Radeckega cesta 11, vsled raka.
3. januarja. Marija Rössman, trgovčeva žena, 39 let, Kongresni trg 3. morbus basedori — Peter Mišjak, pleskar, 45 let, Opekarska cesta 24. degenerativni intest. — Stanko Galot, delavčev sin, 8 mes. Linhartove ulice 24. božj. st. — Franja Gregorič, pomožnega uradnika žena, 36 let, Ulice na Grad 11. myelitis spinalis.
4. januarja. Bogumir Komar, črkostavčev sin, 4 mes. Rožne ulice 29. atrofija.

Cena žitu na dunajski borzi dné 4. januarja 1900.

Za 100 kilogramov.

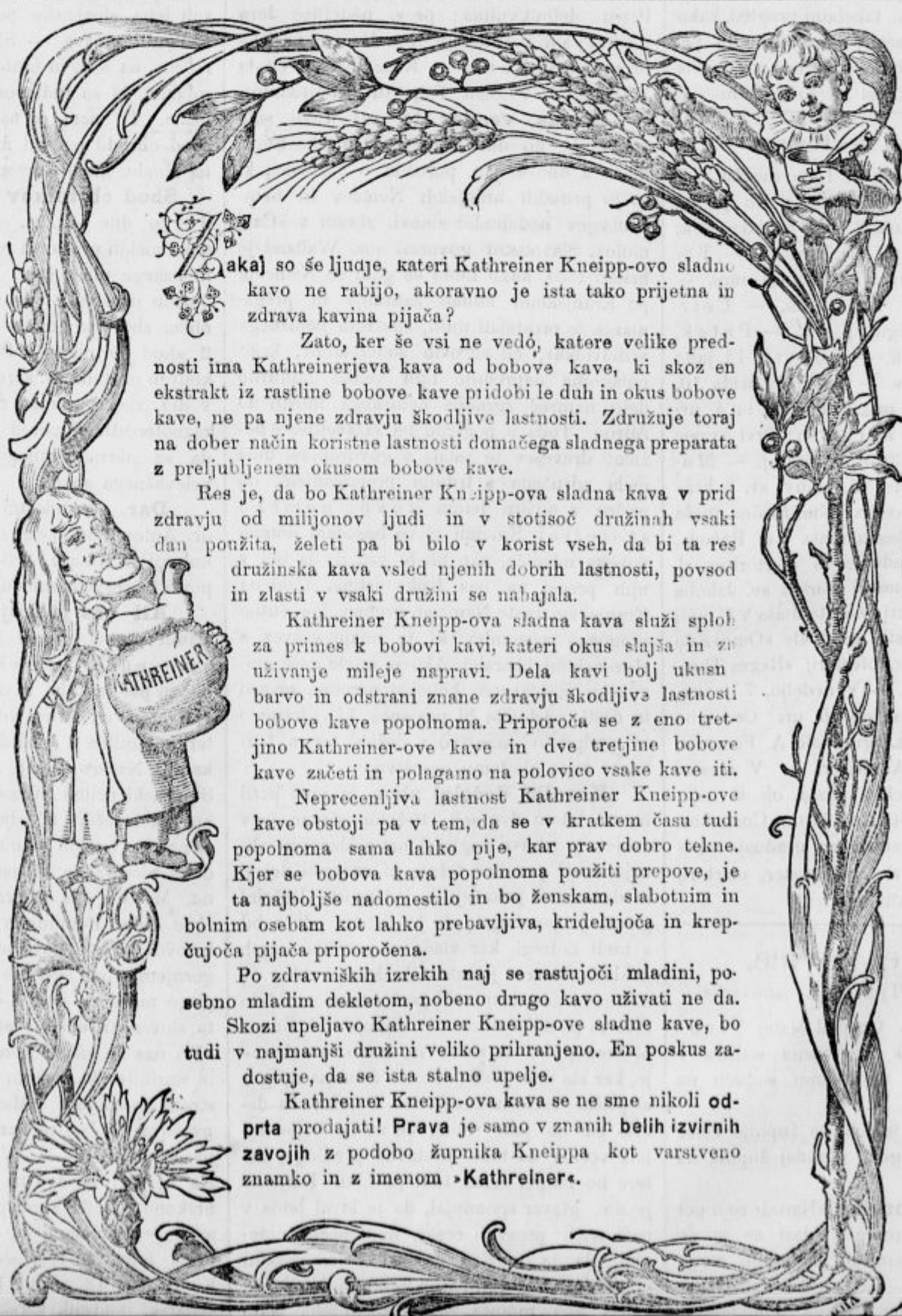
Pšenica za pomlad . gl. 7 98 do gl. 7 99
Rž za pomlad . . . » 6 72 » » 6 72
Tursica za maj-junij » 5 23 » » 5 22
Oves za pomlad . . » 5 33 » » 5 32

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
4.	9. zveč.	727.7	9.0	brezv.	dež	
5.	7. jut.	725.7	7.5	sr. svzh.	oblačno	26.6
5.	12. popol.	727.8	11.5	sr. szah.	poloblačno	

Srednja včerašnja temperatura 9.9°, normale: -2.7°.

Kaka so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedo, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenim okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeli pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nabajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, kateri okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj okusen barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljše nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krepujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.

19 1-1

Udani v vsemogočno voljo Božjo javljamo podpisani sorodnikom, prijateljem in znancom, da so umrli danes v četrtek, dne 4. januarja t. l., ob 7. uri zvečer naš menadomestljivi, skrbni, dobri oče, oziroma stari oče, tast, svak in stric, gospod

Jože Ban

uslužbenec o. kr. priv. juž. železnice

prebolel kratko mučno bolezen, prevideni s sv. zakramenti za umirajoče, v visoki starosti nad 75 let.

Pogreb pojde v soboto, dne 6. januarja t. l., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Turjaškem trgu št. 2 na pokopališče k svetemu Krištofu.

Sv. maša zadušnica brala se bo v nedeljo, dne 7. t. m., ob 7. uri zjutraj v stolni cerkvi sv. Nikolaja pri altaru sv. Križa.

Prebogi pokojnik bodi priporočen številnim svojim znancom v pobožno molitev in prijazni spomin.

V Ljubljani, dne 4. januarja 1900.

František, Hinko, Ivan, sinovi. Terezija, hči. Marija, Alojzija, Valburga, sestre. Milan, Alojzija, Minka, Cirila, Vekoslava, vnuk in vnučkinje. Terezija Mahnič, svakinja.

Hude bolezni, koje se navadno izcimijo iz doždevno povsem neškodljivih želodčnih težav, preprečijo se popolnoma s pravočasno rabo Rosovega halzama za želodec. Pravi se dobiva v vseh tukajšnjih lekarnah in v glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi III-204. Glej inserat!

Cisto medicinsko ribje olje.

Deželna
lekarna

pri Mariji
Pomagaj

Čubar, Primorsko, septembra 1899.

Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog neprecenljivega dobrega in pristnega medicinskega ribjega olja, katero že die časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

936 6 Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

dež. lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.

Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta.

Pristne harške žlahtne žvrgolivce kanarčke

kakor tudi harške samice razpošilja poštanim povzetjem in jamči za dobre pevce in živi prihod ter prosi pri vrašanjih znamko za odgovor priložiti.

9 (2-1)

Fran Garbas,

sv. Florijana ulice 3. Ljubljana.

Ceniki se brezplačno na razpolago.

Vljudo naznanjam, da sem z današnjim dnem otvoril

brivnico

v Volfovih ulicah št. 6

ter se priporočam častiti duhovščini in slavnemu občinstvu za obilni obisk.

Velespoštovanjem 18 (3-1)

A. Bizjak,

brivec.

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi, pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobilo steklenica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to 509 15-10

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richter-jeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elizabethstrasse 5.

Posamezne številke „Slovenca“

v Ljubljani

so na prodaj

razna v upravnistvu lista Kopitarjeve ulice 2, še v naslednjih trafikah tobaka:

Pred škofijo števil. 13, pri g. Štefetu;

na trgu sv. Jakoba št. 6, pri g. Gr. Podrekarju;

na Dunajski cesti št. 14, pri g. Fr. Blaž-u;

na Rimski cesti št. 20, pri g. Jos. Suenik.

MATTONIJEV GIESSSHÜBLER

karavna

alkalična kislina

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim uspehom rabi pri boleznih:

motenem prebavljenju,

želodčnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju slasti do jedi, zgagi itd., ter

katarih v sapilih,

zastlizenju, kašlju in hripavosti. (III.) 10-1

Izvir: Giesshübl Sauerbrunn,

želez postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.

Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsi sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenici 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno v vsaki steklenici in nosi vsaka steklenica poleg stoječo

uradno registrirano varstveno znamko, na katere znamenja naj se blagoviti pazijo.

Osrednje skladišče 107 (20-9)

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovino-tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi cerkvene svetilnice ali stalnice, dve po: iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz tompaka 40, 50 gld.; obhajilne svetilnice iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.; pušice z zvončki za pobiranje miloščine, iz kositarja po gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; štedilna železna ognjišča, vsa železna in tudi razna za vzdiranje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — 8 krtevo zvonikov prevzema ob enem tesarska dela.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav olikati), ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti postopnemu povzetju pri Jožefu Valenčiču na Dunaju, III., Hauptstrasse 84, 3. Stiege, II. Stock, Th. 38.

Založnik, ozir. prodajalec je voljan vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več. 1000 5

2 križeva pota,

jeden 95 cm. visok, velja . . . gld. 65,—,

drugi 150 cm. visok, velja . . . 250,—,

ima na prodaj 998 12-5

FR. TOMAN,

podobar in pozlatař. Ljubljana. Valvazorjev trg.

Oljnat barve v kositarnih škaltljah za uporabo se dobé pri trdku **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice 228 5 11-9

Vnanja naročila proti povzetju.

Sveži

pustni krofi

in

potvice

se dobé pri

5 1

Jakobu Zalazniku
na Starem trgu.

C. kr. priv. vzajemno zavarovalno društvo proti ognju v Gradcu.

Št. 6155-1899

7 1-1

Razglas.

Ravnateljstvo c. kr. priv. vzajemnega zavarovalnega društva proti ognju v Gradcu si usoja naznanjati p. n. društvenikom, da se

vplačevanje društvenine za leto 1900

začenja s 1. januarjem 1900

ter se vzprejema vsak čas pri ravnateljski blagajnici, kakor tudi pri zastopništvih v Celovcu in v Ljubljani ter pri okrajnih komisarijih.

K temu se pripominja, da vsi oni p. n. društveniki oddelka za poslopja, ki so v začetku leta 1898 že bili zavarovani pri zavodu in ostanejo tudi še v letu 1900 njega društveniki, glasom sklepa shoda društva z dne 8. maja 1899 dobivajo iz gospodarstvenega presežka oddelka za poslopja, ki se je dosegel l. 1898, povračilo v visokosti deset odstotkov društvenine, predpisane za leto 1898., za kateri znesek se zmanjša tisti znesek, ki ga morajo vplačati za leto 1900.

V Gradcu, decembra meseca 1899.

Ravnateljstvo

c. kr. priv. vzajemnega zavarovalnega društva proti ognju v Gradcu.

Pisarna zastopništva v Ljubljani

nahaja se v poslopu zavoda

na Marije Terezije cesti št. 2, v pritličji neposredno poleg veže,

kjer se vzprejemajo vsak delavnik med dopoldanskimi uradnimi urami vplačila kakor tudi zavarovalni predlogi.

Glavni zastopnik za Kranjsko:

KAROL HUDABIUNIGG.

(Ponatisi se ne plačujejo.)

Zahvala in priporočilo.

Vsem cenjenim gostom, ki so mene kot natakarja v gostilni „pri Šikcu“ na Valvazorjevem trgu s svojim obiskom častili in podpirali, se za to tem potom pristrčno zahvaljujem.

Zajedno naznanjam, da sem prevzel znano

gostilno „pri Ribiču“

v Ljubljani na Dolenjski cesti št. 4.

Priporočam se slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilni obisk te gostilne, kjer bodem točno in po nizkih cenah postregel z gorkimi in mrzlimi jedili, s pristnim vinom, katero sam direktno od producentov kupujem, ter s priznanim dobrim pivom iz Auerjeve pivovarne.

Tujcem so tudi čedna prenočišča na razpolago.

21 2-1

Odličnim spoštovanjem

Anton Zabukovec.

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

Iz lekarne B. FRAGNER v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša in hladi.

Velika stekla 1 gl., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več. V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

Svarilo! Na vseh delih zavitka je pristavljena postavno vpisana varstvena znamka.

Glavna zaloga:

lekarna B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“, c. kr. dvor. zal., v Pragi, Mala strana, vogal Spornereje ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dohva pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli, Ub. pl. Trnkoczy, M. Mardetschlager, J. Mayer, ter v vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 760 26-9

Narodna jed

postati morajo testenine iz prve kranjske tovarne testenin Žnidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici po njih izbornem okusu, obilnej rednosti nizki ceni in jednostavnem pripravljanju. Zahtevajte jih po vseh prodajalnicah jestvin. 954 5

Dobiva se povsod.

927 (36-5)

Kalodont

Najboljše in najcenejše sredstvo za čiščenje zob.

Goriški radič in drugo zelenjavo

razpošilja ves zimski čas na malo in veliko 990 4-3

Kmetijsko društvo v Št. Petru pri Gorici.

Usojati si slavnemu občinstvu naznaniti, da sem prevzel v lastno oskrb

„Narodni hôtel“

in prenočišče za tujce

v svojem v novo zgrajenem poslopji Dunajska cesta št. 26.

Hotel je blizu južnega kolodvora. Dobe se razna fina vina iz lastnih velikih kletij, kakor je tudi dobra kuhinja na razpolago. Sobe za prenočišča so jako lepe in z vso postrežbo preskrbljene.

Priporočam se slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk ter se zabeležim s spoštovanjem

994 3-3

Ivan Grajzar veletržec.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij. 984 8

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Dunajska borza.

Dne 4. Januvarija.	
Skupni državni dolg v notah	90-—
Skupni državni dolg v srebru	98-80
Avstrijska zlata renta 4%	99-75
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99-10
Ogerska zlata renta 4%	96-95
Ogerska krona renta 4%, 200	94-65
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	130-25
Kreditne delnice, 160 gl.	231-95
London vista	242-65
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-20

Dne 3. Januvarija.	
20 mark	23-66
20 frankov (napoleonidor)	18-20
Italijanski bankovci	89-65
C. kr. cekini	11-42
4% državne srečke l. 1864, 250 gl.	—
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	156-—
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	200-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98-—
Tisne srečke 4%, 100 gl.	137-—
Dunavske vravnave srečke 5%	—

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107-—
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	96-—
Priporočne obveznice državne železnice	86-50
južne železnice 3%	70-50
južne železnice 5%	100-25
dolenjskih železnice 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gl.	394-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	300-50
Avstrijskega rudičnega križa srečke, 10 gl.	40-40
Ogerskega	20-50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13-—
Rudolfove srečke, 10 gl.	55-—

Salmove srečke, 40 gl.	176-—
St. Genois srečke, 40 gl.	171-50
Waldsteinove srečke, 20 gl.	180-—
Ljubljanske srečke	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	125-25
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	289-—
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	80-—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	26-35
Splošna avstrijska stavbinska družba	102-50
Montanska družba avstr. pian.	274-25
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	292-—
Papirnih rubljev 100	254-—

„The Mutual“, zavarovalna družba za življenje v New-Jorku.

Popolnoma vzajemna.

Police so po preteku 2 let nespodbijalne in po preteku 3 let nezapadljive.

Konečne številke bilance za l. 1898:

Denarno stanje	1,369.576.693-29 kron
Zavezanosti na račun lastnikov polic	1,150.168.487-79 »
Prebitek na račun lastnikov polic	219.408.205-50 »
Zavarovalno stanje všteti telesne rente	4,795.509.175-81 »
Dohodki leta 1898	299.660.000-— »

Rezerve premij avstrijskih zavarovalnic založene so v avstrijski zlati renti pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Letne dividende. — V polici sami zjamčena posojila in odkupi v gotovini.

Pojasnila, prospekte itd. daje 858 26-6

generalno zastopstvo za Kranjsko v Ljubljani, Franciškanske ulice št. 16, II. nadstr.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba „M E R C U R“ I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.